

27. Odpoveď ministra zahraničných vzťahov Slovenskej republiky J. Kubiša na interpeláciu poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky A. Belousovovej vo veci postupov v súvislosti so zverejnenými informáciami o únosoch Srbov a o predaji ich orgánov

Minister zahraničných vecí
Slovenskej republiky

Ján Kubiš

SEKRETARIÁT PREDSEDI NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY	
Došlo:	06-05-2008
Číslo:	613/08
Predchádzajúce číslo:	Prílohy:

Bratislava 4. mája 2008
Číslo: 200.568/2008-KAMI/1

Vážená pani podpredsedníčka,

dovoľte, aby som Vám odpovedal na Vašu interpeláciu, ktorá sa týkala obsahu knihy bývalej hlavnej žalobkyne Medzinárodného trestného tribunálu pre bývalú Juhosláviu (MTTJ) Carly del Ponteovej a v nej uvedených informácií o únosoch Srbov v roku 1999 a o obchode s ich orgánmi.

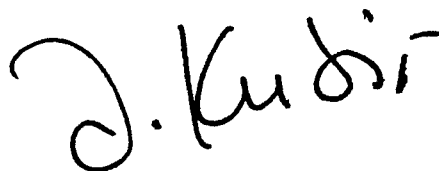
Najprv mi dovoľte uviesť v odpovedi na Vaše tri otázky niekoľko konkrétnych faktov, týkajúcich sa možnosti postupu Ministerstva zahraničných vecí v danej záležitosti.

MTTJ, zriadený na základe rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN č. 827 z r.1993, má právomoc trestne stíhať osoby, ktoré sa dopustili vážneho porušenia medzinárodného humanitárneho práva na území bývalej Juhoslávie od r.1991. Predmetnými trestnými činmi sú: závažné porušenia Ženevských dohovorov z r.1949, porušenia zákonov alebo obyčajov vojny, spáchanie genocídy a zločiny proti ľudskosti. Z hľadiska procedurálneho sa vyšetrovanie pred MTTJ začína na podnet prokurátora *ex offio* alebo na jeho podnet na základe informácií od jednotlivcov, vlád, medzinárodných organizácií alebo mimovládnych organizácií. Ministerstvo zahraničných vecí SR teda nemôže ani iniciovať, ani podať návrh na začatie konania pred MTTJ, nakoľko ide o výlučnú právomoc prokurátora MTTJ. Tribunál ako pomocný orgán Bezpečnostnej rady OSN zriadený na základe jej rezolúcie sám posudzuje (prostredníctvom prokurátora), či došlo alebo nedošlo k závažným porušeniam medzinárodného humanitárneho práva na území bývalej Juhoslávie od r. 1991. V prípade, že prokurátor MTTJ dôjde k záveru, že takéto zločiny boli spáchané, začne konanie v súlade s procedúrou uvedenou vyššie.

Pokiaľ ide o otázku možnosti podania podnetu na vyšetrovanie prípadu s nelegálnym obchodom s ľudskými orgánmi na Európsky súd pre ľudské práva, dovoľujem si uviesť nasledovné skutočnosti. Úlohou Európskeho súdu pre ľudské práva je zaistiť, aby členské štáty Rady Európy rešpektovali práva a záruky obsiahnuté v Európskom dohovore o ľudských právach. Súd tak koná prostredníctvom preskúmania individuálnych sťažností, ktoré môžu podať jednotlivci, mimovládne organizácie alebo skupiny osôb. Súd rieši aj medzištátne spory, kedy sťažnosť môže podať zmluvný štát voči inému zmluvnému štátu. UNMIK ani kosovská samospráva (Kosovo) či KLA nie sú zmluvnými stranami Európskeho dohovoru. Preto v uvedenom prípade nie je Európsky súd pre ľudské práva vecne príslušný.

Pani podpredsedníčka, záverom mi dovoľte, aby som okrem vyššie uvedených faktov vyjadril aj znepokojenie. Bez ohľadu na mieru pravdivosti informácií z médií, ktoré uverejnili výňatky z knihy bývalej prokurátorky MTTJ (knihu samotnú som zatiaľ nemal možnosť čítať a sám si z toho vyvodit' závery), považujem jej publikáciu za vysoko nezodpovedný čin osoby, ktorá mala iba donedávna kompetencie, aby takéto informácie prešetrila a postupovala na základe zistených skutočností na pôde tribunálu. Ako som na túto tému nedávno uviedol aj v diskusii s poslancami Parlamentného zhromaždenia Rady Európy, takýto krok je nielen neobvyklý, ale priamo škodlivý – pre reputáciu a dôveryhodnosť tribunálu, pre medzinárodnú spravodlivosť a, v súčasnom politickom kontexte, aj pre Srbsko. Verím, že príslušné inštitúcie tento čin a uvedené informácie náležite posúdia a budú konať v súlade s ich kompetenciami.

S úctou

Vážená pani
Anna Belousovová
podpredsedníčka Národnej rady
Slovenskej republiky
Bratislava